

Opazke.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Torrente, 12. Vsak list mora biti frankiran. Rokopisi se ne vračajo.

Inserati (razne vrste naznania in poslanice) se zaračunajo po pogodbi; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 nov.

Naročnina, reklamacije in inserate prejema opravništvo, ulica Torrente 12.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

* * *

Vabilo na naročbo.

Minolo je drugo četrletje dvanajstega tečaja „Edinosti“. Vsojamo se tedaj slavno p. n. občinstvo najjudljuje vabiti na novo naročbo, ter prosimo ob enem našem gospodarju, kajti sedaj naročnina izteče, da jo o pravem času ponovimo, kajti brez točne podpore nam je nemogoče svojo težko nalogo izpolnjevati.

„Edinost“ stane:

Za vse leto	f. 6.—
" s prilogom	7.—
Za pol leta	3.—
" s prilogom	3.50
Za 1/4 leta	1.50
" s prilogom	1.75

Naročuje se lehko z vsakim dnevom. Raznim rodoljubom poslali smo list na ogled, ter prosimo dotične gospode, da nam izvole list povratiti, ako se nanj ne misljijo naročiti. Ono gospodo, koja nam dveh listov ni povratila, vknjižili boderemo mej svoje naročnike.

„EDINOST“ je jedini tržaški list, ki zastopa tako važne interese osamljenih tržaških Slovencev, ter prinaša tudi izvirna, nepristranska trgovska izvešča.

Kdor tedaj more, naj ga z naročbo podpira!

Upravnštvo „EDINOSTI“.

Prevrat v Srbiji.

(Dalje.)

Ivan Ristić je tedaj ona oseba, ki je uže ter bode v prihodnje vodila srbsko vnanjo politiko. Želel si je srbski narod in želeli so Slovani sploh, da stopi na krmilo malega srbskega kraljestva mož železnega značaja in razumnik, ki pozna potrebe naroda ter z njim enako čuti. On gotovo ne bode deloval v propad naroda,

ampak, poznavajoč pravo nacionalno politiko, vodil bode narod po nareku te politike. Naj potem le ropotajo Madžari v svojej stolici in nemški židovski časnikarji.

Vsakemu narodu mora po naravnih zakonih biti dopuščeno, likati in obrazovati samega sebe v svojem jeziku. Njegov jezik in njegove navade morajo mu biti svete; spoštovati ga radi tega mora tudi oni, ki ga vodi ter biti zanj najbolj unet — drugač postane istemu narodu zoperen ter ga zadnji poskuša odstraniti. Enako se je godilo z Garašaninovim ministerstvom na Srbskem. Z svojo čudno politiko se je narodu pristudio; enako je zgubil spoštovanje mej narodom tudi kralj sam. Kak interes je vendar morala imeti Avstrija, da obdrži na krmilu to ministerstvo? Menda nikakega, kajti volja srbskega naroda mu je bila protivna! Kaj more vendar učiniti ministerstvo samo, ako ni narod ž njim? Menda nič.

Tudi ono dvomljivo in kukavičino delovanje „Länderbanke“ ni na Srbskem gojilo avstrijskega duha ter ni Avstrija s tem delovanjem čisto nič na koristi. Avstrija si pridobi simpatijo vsega slovenskega sveta le s tem, ako bo gojila poštano slovansko narodno politiko v vseh slovanskih pokrajnah, namreč: ako vsaj uže ožitvori zagotovljeno enakopravnost ter podeli tudi Slovanom pripadajoče pravice. Nemogoče je pa, da si Avstrija v slovanskih deželah zunaj svojih mej pridobi simpatije Slovanov, ako njena vlada avstrijskim Slovanom pri vsakej priliki polena pod noge meče ter ovira probujanje in proevitanje slovenskega rodu sploh. Po naših mislih so gotovo slovanski sovražniki Madžari, Nemci in najbrže tudi njih gnezdo Länderbank, napeli vse svoje žile, da zabranijo na Srbskem propad ministerstva Garašanin ter tako zaduše narodove želje. Ali vendar le je zmagała moč narodne politike, čije uzor je upravnačnik Ristić.

Iz tega bi se morali sovražniki Slovanstva učiti, da narod, ki si je svest svoje moči in svojih pravic, tirja tudi narodno politiko, namreč ono politiko, ki je njemu koristna, ne pa politike, ki išče njegove pogube ter je protivna sploh njegovim interesom. Tudi mi Slovani, pod avstrijskim žezлом živeči, borimo se za

narodno politiko ter tirjamo, da se nam podelé iste pravice, kakor drugim narodnostim. Ali žalibog, preveč smo še teptani in preveč prepričeni egoizmu in samovolji drugih narodov, ki nas odtujejo, kvarijo.

Zadnji preobrat ministerstva na Srbskem služi nam pa v dokaz, da narodna politika mora prej ali slej vendar le zmagati in da tuje te zmage ne bodo mogli zabraniti. Isto nam kažejo, čeprav še v majhnej meri, dogodki v Istri, kder tudi prihaja pologoma Slovan na površje ter se otresa tujega jarma. Isto smo videli pred leti na Hrvatskem in Kranjskem in vidimo vlasti v Dalmaciji, koja zadnja se je kar čez noč izlaščila in poslovanila.

Iz vseh teh dogodkov lahko prorusimo boljših časov tudi drugod. Kar se je zgodilo v majhnej Srbskej, zgoditi se k malu lahko kje drugje v Evropi, kajti nadvladalo jo povsod prepričanje, da ni nikakega sredstva, ki bi moglo narodno življenje v kulu zamoriti ter obraniti zmago narodne politike nad tujčeve krivico. Noben narod se ne daje siliti v lasten propad od drugega naroda. Tudi drugi narodi so se dolgo upirali proti krivici, slednjih pa vendar dosegli, kar so želeli. Ta boritev jim je veljala za najlepšo krepost.

(Konec prih.)

Proračunska debata v državnem zboru.

(Konec. Govor Mihe Vošnjaka.)

Konečno hočem se še malo muditi pri poglavji poštih hranilnic in kratko izreči svoje mnenje o nakazničnem prometu, ker tako vem, da imamo odbor, kateri izdejluje nova pravila za poštne hranilnice.

Reči moram, da je ta nakaznični promet, kateri se je sklenil s prejšnjim zakonom, izključni privilegij nekaterih družbinh krogov. V prvej vrsti ta promet služi le trgovcem. Nikakor nisem nevošljiv trgovcem, da imajo korist od tega prometa, toda na drugej strani se je tudi treba ozirati na državne koristi, in reči moram, da bi rad vedel, kak upliv ima ta nakaznični promet na dohodke pošte. Radoveden sem zategadelj, ker ne najdem ni-

kar pa ne misli, da hote! — celo svojo prijateljico; sebe, kakor so njeni sovražniki menili, uže tako ni mogla. Bolj čudni ljudje so uže hoteli, da ni ona ni prav poštena; ako bi to res bilo, da take ljudi drži pri hiši, ali ona je trdila, da niti sama ni kaj takega mislila o njem . . . . — Da odkrito govorimo: to čeljustenejo prevzročilo vendar le neko vrevo, nekoji so celo jeli sumničiti našega korenjaka pa bledo signorino! Marsikaj se je reklo . . . !

Vidite, tako je tedaj ta ljubezen; časi me mika, da bi kar iskal si miljenke, da bi v njenem naročaju za trenotek pozabil vsakdanjo tugo in bedo. Ali skušnje drugih opazijoč, vidim, da ni vse skupaj nič! Zmeraj sem le na razpoti „bil bil ne? a navadno zadnji zmaguje!“

Tako je govoril in modroval vredni Vrelec; a po dokončanem delu vrnil se je k svoji stiskavej teti, pri kateri je stal in bil v malo boljo porabo kakor voz peto kolo; a bil je človek, brez katerega se povsod težko odpravi, dasi tudi se ga nikjer toliko ne pogreša. Teta je pri zadnjem bolezni uže nanj v oporoki vpisala svoj imetek, majhen imetek.

IV.

Zopet je mati pozabljalost nekaj časa zavila v svoje krilo. V Kopru — Bog vedi od kje semena! začela je marsikje ob cesti rasti trava, celo neko drevoje je pribolo v zakotnih iz tal! Meščani so se s tem ponašali liki naš kmel s trajem v vignogradu. — Čulo se je, da je mestni oče okoličana, ki je tako drevce preščenil, da

bi si zobe ščistol, prav odurno oštel, prasiče ga, če je bil kedaj v kakovem mestu, kakor n. pr. v Gorici ali Trstu in ali se sме tam trgati kaj v drevoredih! — Nasega okoličana so v taki priliki vsi prisotni zaničljivo pogledali, a on je ostrašen spustil vejico in rok. Nu, mestni oče ga da ne prav milo besedo posvari, roteč ga, da ne storil več kaj enacega, čeprav ni na tabli zapisane prepovedi, kajtor je to n. pr. v tržaškem drevoredu!

Moj prijatelj Černec imel je kmalu zapustiti mirni ta kraj ter nastaniti se nekje na Kranjskem. — Pred nedavним imel je neko obravnavo, katera se je tukaj gospoda Montenellija in neke ženske osebe, koje pa nočemo imenovati, kajti po iztragah, dasi tudi je Montenellija zadebla ostra kazena, ni i ona ostala na dobrem glasu . . . .

Signora Annetta se je nekam brzo spremenila, kakor luna — pa ne misli, da polepšala, kar je njen soprog časi tako želel, a zastonj želel! — Ko je nekoč srečala na ulici nekdanjega svojega varovanca, ni od razburjenosti opazila predpasnika, ki jej je slučajno pal ter se celo krog noge omotal; kar naprej je šla! — Doma je svojo deco, katero — kakor je sama trdila, da je Bog poslal v zvečičanje — učila še vedno po svojej starej metodi. Časi je bilo slišati iz hiše, kajtor da bi se vstopil pred kako tovarno!

Oni mladeniči, zvršivši svojo nalogo, zapusti Koper za vselej. Poročil se je baje potem, a z vrlo, vredno Slovenko v svo-

Edinost.

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1 uri popoldne.

* * *

Cena za vse leto s prilogo 2 for., za pol 3 for. 50 nov., za četr leta 1 for. 75 nov. — Edinost brez priloge stane za celo leto 6 for., za pol leta 3 for., za četr leta 1 for. 50 nov. — Posamezne številke se dobivajo pri opravništvu, v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

* * *

V edinosti je moč.

kach številk, iz katerih bi mogel posneti, za koliko so se zategadelj pomanjšali državni dohodki.

V tem oziru bode naloge odbora za poštne hranilnice, da se najde pravi srednji pot, da niti državni zaklad, niti trgovci ne bodo imeli prevelike škode.

Sedaj bi naglašal nekaj važnejšega, to je uplivanje poštih hranilnic na deželi, kar se tiče ulagateljev, oziroma od takanja denarja v centralo na Dunaj. Načelo, kmetsko prebivalstvo nagibati k varčnosti, je tako hvale vredno, to načelo popolnem izvajajo poštne hranilnice. Toda kakor vsaka stvar, ima tudi ta svojo senčno stran, ta je, da poštne hranilnice izsejavajo privarovanja denarna sredstva iz kmetov ter jih odvajajo v centralo na Dunaj, od koder se več ne vračajo v neke kmetiske kraje, da bi blagodejno uplivala. Res je, da je stranka, ki uloži denar v poštne hranilnice, ga privarovala; ravno tako je tudi res, da je privarovan denar nekaka podlaga za novo varčevanje, če tudi se naloži v državni renti.

V dotednih kmetskih okrajih pa tudi potrebujejo posojil, in jaz bi z ozirom na načelo, ki se nekaj časa sem priporoča, da bi se oviral hipotekarni zadolženje posestnikov, želel, da bi se v prve vrsti pomagalo srednjemu stanu z osobnim kreditom, toda baš temu je pa velika ovira, da se denarna sredstva, ki so na razpolaganje, s kmetom odvajajo v centralo na Dunaj, od koder se več ne vračajo v neke kmetiske kraje, da bi blagodejno uplivala. Res je, da je stranka, ki uloži denar v poštne hranilnice, ga privarovala; ravno tako je tudi res, da je privarovan denar nekaka podlaga za novo varčevanje, če tudi se naloži v državni renti.

Recimo, da bi se vsi denarji, ki bi sicer bili na razpolaganje, iz kacega okraja, kjer bi bila potreba osnovati posojilnico, naložili v poštne hranilnice. Dotedni denar seveda pojde na Dunaj in dotedne stranke dobre uložne knjižice poštne hranilnice ali pa državno rento, okraj pa nema nič denarja na razpolaganje, če bi se danes ali jutri hotela osnovati posojilnico, ne bode nikdo mogel vanjo uložiti denarja, če pa okraj že ima posojilnico, pa ne bode mogla zadostovati zahtevam, kar se tiče osobnega kredita.

Spošno je načelo poštih hranilnic pravo, kajti narod navaja k štedenju. Da se pa obvarujejo kmetski okraji, katero

jem zavičaji. Živel je z njo v popolnem zadovoljstvu; kajti vsako leto ga je razvesila z lepim sinčkom, ali pa z malo hčerko, kakor je to uže bilo . . . .

Gospod Montenelli je po smrti svoje matere skoro vse zapokal, še bratovega se je dotaknol. Zgubil je tudi povsod čast in kredit. — Nekaj časa se je potikal okrog, vedno bolj zanemarjen, dokler niso našli na obrežju morja klobuk in nogo človeško, katere čevelj je svedočil, enako tudi klobuk, da gospoda Montenellija ni več . . . .

Vrelec je ostal Anžel! —

* * *

Kmalu sem tudi jaz menjal podnebje ter prišel bliže v svoj kraj. — Po večkratnem obiskovanju prvega svojega znance še iz potovanja v Koper, seznanil sem se i z njegovo družino prav dobro, in ker je imel divno hčer, zato sem, selec se iz Koperja, na njegov prigovor in njih željo prav rad ostal tam nekaj dni. V sorodstvo, dasitudi sem uže dolgo doma in imam to željo, nismo stopili še!

Danes sem dobil vest, da moj poseben prijatelj, že omenjeni gospod častnik namerava ustanoviti društvo hrvaških in slovenskih vojakov tam, da se bodo v prostih urah zabavali z branjem itd., kakor so to vrli Slovenci v Kremsmünsteru naredili. — Mi jim želimo najbolj vesel ter jih priporočamo drugim v posnemo. Živelo naše vrlo, na duhu in telesu krepko vojaštvo!!

Ž. Jastrebovič.

treba tu najprej jemati v poštov škodo, ki izvira iz tega, da se denar iz njih odšaka na Dunaj, moram opozoriti na nek predlog, ki so ga pred nekaterimi leti baš slovenske posojilnice poslale zbornici poslancev, da bi namreč visoka vlada delala na to, da bi kmetske posojilnice, v prve vrsti one z neomejenim poroštvo dobivale denar iz osrednje poštne hranilnice. Dobro vem, da bodo marsikdo po zadnjih skušnjah o gospodarjenji posojilnic na Dunaju z glavo majal, če se predlagata, da bi se privarovali denarji strank, tedaj nekaki državni denarji, ker vlada zanje jamči, zaupovali posojilnicam.

Tu moram opetovalno opomniti, da je velika razlika med posojilnicami na Dunaju, katerih člani so večinoma obrtniki, ki nemajo nikake nepremičnine, in posojilnicami na kmetih, katerih člani so skoraj samo zemljški posestniki. Poroštvo, ki dajo prve in druge posojilnice, je tako različno. Če je tudi poroštvo posojilnice na Dunaju, ki ima za člane samo neposestnike, neomejeno, ni toliko vredno nego neomejeno poroštvo kmetskih posojilnic. Pri poslednjih so člani posestniki. Posestnik se pa ne more od danes do jutri zneniti svojega posestva, premeniti je v gotov denar in bankovce spraviti v žep ter iti in reči: „Zgubil sem tam in tam, jaz ne morem nič plačati itd.“ Razmere so popolnem drugače. Zategadelj se mora pri presojevanju, koliko se more zaupati kaki posojilnici, v prve vrsti posojilnici z neomejeno zavezo, pred vsem gledati, kake člane ima in od kod jih dobiva.

Prepričan sem, da se take katastrofe, kakerše smo doživeli na Dunaju, pri kmetskih posojilnicah tako hitro ne bi pripotile, zlasti kar se tiče pokritja pasiv, kajti pri poslednjih se bodo denar že dobili od članov, da pasiva pokrijejo, ko bi se tudi pokazala pri kakej likvidaciji; pri mestnih posojilnicah je pa to težko, naj so tudi z neomejeno zavezo.

V tem oziru prosil bi visoko zbornico in njega ekselenco trgovskega ministra, da bi se v obliki zakona omogočilo, da bi se nekoliko oziralo na potrebe posojilnic zlasti kmetskih posojilnic z neomejeno zavezo, to je, da bi se jim dovolil primeren kredit iz centralne poštne blagajnice, da bodo mogle zadostovati potrebam, katere prouzročuje pomanjkanje na kmetih.

S tem pozivom na visoko zbornico in trgovinski urad usojam si sklepati svoj govor. (Dobro! dobro! na desnici).

Politični pregled.

Notranje dežele.

Cesarjevič Rudolf popotuje po Galiciji; ljudstvo ga povsod z veliko navdušenostjo sprejema. Visoka njegova so-poga se je iz Krakova vrnola na Dunaj.

Na Dunaju so bile te dni skupne ministerske konference; šlo je neki za to, ali se ima preklicati prepoved izvožnje konj. Posvetovalo se je dalje tudi o več prašanjih, ki zadevajo obe državni povloči.

Akademski senat dunajskega a vseučilišča je izvršil preiskavo zoper tiste vseučiliščnike, katere je policija vsled demonstracije zoper profesorja Maassen zaprla. Dva studenta sta bila zarad prestopka profesorju dolžnega spoštovanja in zarad žaljenja akademskih nрав in reda za polu leta z dunajskoga vseučilišča izključena. Drugi trije studentje so bili oproščeni. Potem se je pečal akademski senat z drugo disciplinarno preiskavo. Profesor Tomaszczuk je namreč v državnem zboru govoril zoper antisemitizem. Več studentovskih zvez je vsled tega profesorju Tomaszczuku poslalo pismo, v katerem so ga grajali in zasramovali. Vsi studentje, ki so to pismo podpisali, bili so spoznani krivi in kaznovani z ukorom, en student pa, ki je bil uže večkrat v disciplinarnej preiskavi, izključen je bil za vselej z dunajskoga vseučilišča. — Ob sodba je vsekakso milostiva, posebno kar se tiče napadovalcev na prof. Maassen, ki je v gosposkej zbornici pri razpravi Schmerlingovega predloga o jezikovnem proračunu tako izvrstno govoril, vsled tega pa od studentov bil tako surovo napaden.

Ceskega vseučilišča senat je sklenol, izreči ukor tistim studentom, ki so poslali zahvalno pismo tistim državnim poslancem, ki so se potezali za to, da se prekliče ukaz zastran nemških preskušenj.

Vnanje dežele.

Srbski kralj Milan je podaljal svoje bivanje na Dunaju, razgovarjal se je

se mnogo s politično vplivnimi možmi, posebno z grofom Kalnoky-em in tudi z ogerskim ministrskim načelnikom Tiszo. Ceser ga je 2. t. m. pred odhodom še obiskal. Govori se mnogo o vzrokih, zakaj je prišel na Dunaj, in marsikaj utegne biti resnično, ker srbska politika je, kakor vsakdo lahko posname iz pisma, priobčenega v zadnjem času Edinstvu, srbsko državo privedla na rob propada. Ni tedaj popolnoma neverjetna vest, da je srbski kralj imel namen, odpovedati se prestolu, da pa ga je naš cesar pregovoril ter mu zagotovil materijelno in moralno varstvo. Bil je zadnji čas, da je odslovel Garašaninovo ministerstvo, ker ono, da bi vladalo bilo še le malo dni, podrlo bi bilo sebe in prestol. Kralj je gotovo nerad poklical na krmilo Ristića, a prisiljen je bil, ker on je edini mož, ki je v Srbiji vlademožen in more ubraniti kraljevi prestol. Ristić je mož, za katerim stoji srbski narod, to je vsacemu znano in to se uže zdaj javno kaže. Zadnjo soboto je prišla v Belgrad deputacija, 150 mož, iz okrožja Niš, ter prinesla dve adresi, eno kralju, drugo vladi. Ristić je tej deputaciji na nagovor odgovoril, da bodo skrbel za najboljše razmere z velevlasti, potreba pa je, da se davki sedaj ne znižajo, ker se denarstvene zaveze nasproti zunanjim državam morajo točno in vestno spolniti. Dalje je Ristić priporočil mir in red, zagotovil predruževanje in varčnost, ter opominjal, naj bodo državljanji pokorni oblastim, dokler se ne zamene s tacimi organi, ki uživajo zaupanje vlade in ljudstva.

Bolgarsko sobranje se je 4. t. m. slovesno odprlo. Za načelnika je bil izvoljen Tončev in za njegovega namestnika Stojanov. Zadnji je izjavil, da se Katkov in mingreljski knez ne dotakneta Bolgarije, dokler bo on načelnikov namestnik. Na dnevnem redu je poročilo evropskega poslanstva. Trdi se, da vlada priporoči tri prestolne kandidate, ki skoraj gotovo sprejmo prestol, ako se jim ponudi.

V Italijanski poslanski zbornici je bil 1. t. m. z veliko večino sprejet kredit za Masavo. Crispi je naglašal, da imati Italija in Angleška skupne interese v Egiptu in zato on podpira angleško politiko v Carigradu. Nič ne kaže v Evropi na vojno, tudi Rusija želi mir. — Nehvaležnost je plačilo svetja, Italija se ima Francoske zahvaliti, da se je združila; zdaj pa je to uže pozabila ter se druži z brezvstvenimi Angleži zoper Francoze.

Angleško-turška pogoda ima tako težak porod, in ko to pišemo, ni še gotovo, ali pride živa ali mrtva na svet. Angleška kraljica jo je sicer uže podpisala, ali sultan se ustavlja, njemu ni po volji peti člen pogodbe in zahteva, da se ta člen tako promeni, da bi Angleška le tedaj imela pravico, Egipt zopet zasesti, ako bi turška vlada ne mogla vojske tja poslati. Angleška vlada pa o tej predugačbi noče nič slišati in se nadeja, da sultan do 4. t. m. podpiše pogodbo, sicer izvenredni angleški poslanec Drummond-Wolff zapusti Carigrad. Prašanje pa je, če se to upanje angleške vlade spolni, ker francoska in ruska vlada se pogodbi odločno protiviti in pritiskati na turško vlado. Pa tudi, ako se sultan angleškemu pritisku uda, ostane pogodba le na papirju, ker francoska in ruska vlada je nikoli ne potrditi. Angleška vlada se uže kesá, da si je na vrat nakopala to pogodbo, azdaj se ne more več umaknoti, ker jo je podpisala kraljica. Ne le, da si je s to pogodbo nakopala francosko sovrašto, še bolj je dela preglavico to, ker je previdela, da ne mine mnogo časa, ko se Rusi polaste Herata in da bi za Angleže bilo najboljše, ako bi prijatelji bili z velevlastjo, ki bo k malu njih soseda v Aziji. Angleški državniki obeh velikih strank so prišli do prepričanja, da je najbolje, ako Angleška daljega prodiranja Rusov v Aziji ne ovira, temu nasproti pa naj se dobro pripravi, da odbije vsak napad Rusov na angleška posestva.

V Valenciji in Barceloni na Španjskem so vstale rabuke zarad povišanja užitnine na meso; skoraj vse užitinski uradi so bili požgani.

Na Kreti ni več nobenega reda, mir se vsak dan kali, nad turško vlado visi Damokley meč, cesar je kriva nje malomarnost in zasleplost. Namesti da bi se ozrla na pritožbo in uslišala pravčna zahtevanja Krečanov ter jih tako pomirila in otok sebi ohranila, pa se za vse to nič ne briga, ampak celo pušča, da na vso mož tam ščuvajo Angleži, ki bi se radi polastili otoka. Prišlo je uže do tega, da so se začeli kristiani zbirati v gorah, muhamedani pa begajo z dežele v mesta. Bati se je krvavega upora.

O avganskih razmerah se piše

iz Petersburga v „Polit. Corresp.“, da se politični krogi za dogodbe v Avganistanu zanimajo, da so pa vesti iz onih krajev tako nezanesljive, ker druga drugo pobija, tako sicer, da se se ve ne, kako je prav za prav z emirjem. Enako se godi tudi angleške vladi, kar dovolj pričajo nje izjave v parlamentu, in prav to je vzrok, da se polkovnik Ridgeway ni še vrnol v Petersburg, da bi se dogovoril o avganskej meji nadaljevali.

D O P I S I .

Trst 4. julija. [Izv. dop.] (Podesta in general. — Mestni zbor in trgovska zbornica) „Triesterca“ je o svojem času bleknola, da je šel tržaški podesta po nekako pomirovat vojaškega poveljnika, fml. barona Koberja zarad tega, ker ni mestna delegacija dovolila mestnega vrtca. kr. oficirjem pešpolka št. 61 za koncert na korist ponesrečenim na Ogerskem. — Rudeči listi: „L' Indipendente“, „L' Alabarda“, „Piccolo“ e tutti quanti so na to zakričali, da podesta se ni nikdar tako ponižal in se ne bode, da bi šel vojaškega poveljnika prosit zamere zarad sklepa, kateri je storila delegacija v tem obziru. Isti listi so celo rekli, da župan niti nema pravice mešati se v sklepne delegacije. — No, župan sam je našel za potrebitno, da to stvar razjasni in v mestnej delegaciji se je izrazil on, da ni prosil nobenega opršenja, da je le poveljniku dal nekatera razjasnila ter mu izročil tudi svoj obolus, s čim se je povelnjnik zadovolil. Rudeči časniki pa zdaj zmagovalno pripovedujejo, kako so oni prav imeli, ko so trdili, da se župan ni ponižal.

Prav imajo, saj jim gre vse po želji. Ali faktum se vendar ne da tajiti, da je ljudski vrt bil dovoljen uže za razne namene, da je dobrodelno društvo „La Previdenza“ tudi v soboto imelo koncert v istem vrtu, in skoraj gotovo se bode tudi še prihodnja leta ljudski vrt dovoljeval raznim italijanskim društvom.

Da se pri nas vse tako lepo pokriva in barva, to je uže znana stvar, saj ima tržaški nemški list posebno v novejšem času lepo nalogo, da se klanja Lahonom če, da jih tako pridobi: pa za koga? Za neke fabrikante, ki ne fabricirajo le svile, volne itd, temuč tudi javno menenje in visoko politiko. — Nič ne dé, svet se spreminja in tudi to nenaravno, pa nenaravno stanje na Primorskem tudi ne bode trajalo. —

Klubu temu torej, da so oficijozi uže morali pokrivati nekorektnost in nepatriotizem mestnega starešinstva in da so pravi patriotje le grdo gledali sobotno veselico v javnem vrtu, se je vendar še drznolo društvo „La Previdenza“, ki je napravilo veselico, in katerega predsednik je italijanski podanik, bogati Curró, demonstrirati v protiavstrijskem zmislu. — Razobesilo je namreč na vse visoke droge, ki so obdajali javni vrt, čisto rudeče zastave, v katerih sredini je bila mala helebara. Ta zastava pomenja neodvisnost Trsta, ker zastava avstrijsko-habsburškega Trsta je vedno le bela-rudeča. — Ljudstvo je zarad razobešenja teh zastav mrmlalo; proti večeru zapazila je policija to stvar in je dala odstraniti rudeče zastave; ali odborniki „Previdence“ so te zastave dali nekaj „poftikati“ z belimi vmažanimi capami, da so postale belo-rudeče. Gosp. pol. svetovalec Vidic pa je precej zapazil, da so zastave vmažane in da bila morda Lahonska gospoda potem najbrže zabavljala, da so se morale take vmažane zastave obesiti zarad police; zato je dal tudi pravljene zastave odstraniti. Gospoda Lahoni so mrmlali; ali protestovati si vendar niso upali. Le oni debeli vrtnar javnega vrta, ki je menda slovenskega rodu, pa rad Lahonem pete liže, je nekda nekliko ustil se in stražnikom zabavljala, pa so ga k malo ukrotili, ker bi ga bili kmalo pejali v „kajho“. — No, pa ti dogodki, ali ne kažejo, kdo je imel prav, ali slovenski poslanci, ali Luzzatto in Burgstaller? Samo to ni prav razumljivo, da se vse gospiske tukaj Lahonom tako vklanjajo, in da še celo general toliko prizanaša. — Sliši se, da zato, da ne bi v Trstu spletne nastale kaka rabuka, kajti vojaki in mnogi ljudstva je uže kakor na žrjavici. — Pri vsem tem pa še vse pri starem.

Čudno pa vendar, da lahonski listi ne kriče kaj posebno, boje se konfiskacije in morda jih je tudi župan iz same lojalnosti prosil, da molčé, da ne pride mestni zbor v več zadrege. — Rekli smo uže, da v Trstu do tega pride, da bodo glasoviti, ali plitvi Raskovič vse komandiral in da postane celo go-

spadar občnih magazinov v novej luki. — Stvar se uže res tako obrača.

Mej trgovske zbornice tržaško in mestnim starešinstvom je zdaj nastal prepir zarad načrta, po katerem se bodo zidali novi magazini.

Trgovska zbornica hoče te magazine tako imeti, kakor bi bili trgovcem prikladnejši; ker je zbornica v tem obziru kompetenčna, nego pa mestna delegacija, mislijo bi se, da obvelja zbornična ali zastonj, mestni odbor in rudečkarji bodo toliko časa delali, da bodo v novej luki sami gospodarili; Raskovič bo tam komandan, in potem bo mir. — Nekaterim med rodajnim krogom, katerim bo še sasoma stvar prisedala pa bo veljal rek: „Tu l' as voulu, George Dandin“.

Domače vesti.

Nj. Veličanstvo cesar v Pulji. Sprejem Nj. Veličanstva bil je sijajan. Nebrojna množica ljudstva pričekovala je na kolodvor poseben vlak. Ko je cesar stopil iz voza, zagrmel je iz tisoč grlov brezkončen „Živio“ in „Evviva“. Cesar je prijazno odzdravil ter takoj pristopil k deputaciji in posebno nagovoril namestnika barona Pretisa, poveljnika mornarnice barona Sternecke, admirala barona Pitnerja in škofa presv. g. dr. Flapp-a. Županu puljskemu je izrazilo Nj. Veličanstvo svoje veselje o lepem napredku mesta. Predstavili so se zatem ostali dostojanstveniki. Pričudoči so bili pri sprejemu tudi deželnii glavar goriški, grof Coronini, župan tržaški, dr. Bazzoni, predsednik tržaške trgovinske zbornice baron Reinelt, župan goriški, vsi župani istrski, veterani, štiri delalska društva se zastavili in godbo. Na dolgej poti od kolodvora do mesta stali so ob krasnem rimskem gledališču vojaki, šolski otroci, deputacije in družtva. — 4000 delalcev iz vojaškega arsenala se svojo godbo, mnogo belo oblečenih dekle, koje so sipale cvetlice in več dečkov iz ljubljinskih šol so stali v špalirju. — Posebno lepo je bilo videti ljudstvo iz okolice v svojej narodnej noši. — Omenjam tudi še, da se je izrazilo Nj. Veličanstvo tržaškej deputaciji, da ob žaluje, ker ne bode mogeli takoj k malo Trsta obiskati. — Veder pa piše lažnjivec „Mattino“ ravno nasprotno ter obeča, da ga bode Nj. Veličanstvo skoraj počastilo. Dosti žalostno je to za nas, toda vsakemu je znano, kaj to pomenja. — O slovenskih bodočih poročali v prihodnjih številki.

Nj. prevzetenost trgovinski minister obiskal je včeraj novo luko ter si natanjko ogledal razna velikanska skladišča in tudi stroje za električno razsvetljavo. Podal se je potem na parniku „Pelagosa“ k Sv. Roku, kjer si je ogledal tehnični zavod; zatem pa je obiskal Lloydov arsenal, kjer ga je sprejel ravnatelj g. baron Marko Morpurgo. Izrekel je gosp. minister svojo zadovoljnost o vtisku, ki ga je dobil pri teh obiskih. — Sinoč se je odpeljal v Pulj.

Črnogorski knez je z svojo soprogo in sinom v nedeljo opoldne prišel po železnici iz Benetek v Trst, popoldne ob štirih pa je na ladiji „Sibil“ odpotoval v svojo domovino.

Imenovanje. Konceptni praktikant pri c. k. policijskem vodstvu v Trstu, Maksimilian Zeni je bil imenovan konceptom in Abundio Contiu začasnim konceptom, oba pri tem oblastvu. — Za uda osrednje komisije v zadevah obrtnega poduka sta bila imenovana Friderik vitez Petke, upravni svetovalec avstrijsko-ogerskega Lloyda v Trstu, in Evgen baron Ritter, veliki posestnik in tovarničar v Gorici.

Premembe v duhovščini. G. Bartolomej Križaj, kapelan v Plavijah imenovan je kuratom pri Sv. Antonu blizu Kopra. — Razpisano je mesto župnika za župnijo v Gologorici do 30. t. m.

Državni zbor se zopet odpre, kakor smo poizvedeli iz dobrega vira, dn. 30. septembra, pa bo le nekaj trdnov skupaj, da reši najnujneje stvari.

Velika veselica vseh slovenskih družev tržaških v korist družbi Sv. Cirila in Metoda v nedeljo je bila dobro obiskana in kar se tiče nje izvršitve uprav sijajna. Le škoda, da so se začeli baš ob 7 uri zvečer, ko se je imela veselica pričeti, zbirati temni oblaki, katere je močan veter podil. Ta znamenja nevihte so mnogo ljudi odpodila, mnogi, ki so bili uže napravljeni, rajše so doma ostali. — Kljub temu pa se je do 8. ure zvečer v čitalništem lepo odčlenem vrtu zbralo nad 500 osob, večina naše tržaške inteligencije. Bilo je uže prav lepo društvo, in ko se je kas-

neje vendar vreme popravilo, došli so še mnogi. Precej po 7 uri začela je izvrstna godba pešpolka št. 61 pod osobnim vodstvom g. kapelnika Sommerja izvrševati program, zagoda nam je Jenkov "Naprej", katerega je občinstvo, kakor načadno, pozdravljalo prav navdušeno. Močan moški zbor, nad 40 pevcev, je potem zapel Lebanonovo "Mornarska", ki je prav lepa skladba in so jo naši pevci prav dobro peli. — Združeni so bili namreč čitalniški in pevci delalskega podp. društva pod vodstvom g. Kosovela. Ko je vojaška godba zopet mojstersko izgodla lepo overturom iz opere "Viljem Tell", nastopil je ženski zbor, 25 gorpodičin in je zapel Kückenovo "Plavaj ladja moja" z spremljevanjem vojaškega orkestra. — Pele so gospodinje kaj točno in krasno, pozdravljalo jih je občinstvo uže precej pri nastopu, ali ko je čulo tako dobro petje, (in ženski zbor je bil za tukaj kaj novega), je kar bilo tako navdušeno in je tako ploskalo, da je naš krasni ženski zbor moral pesem ponoviti. — Treba reči, da so bili meji pevkinjam posebno izvrstni sopran, kateri bi bili za vsak glediški oder, posebno lep glas pa imati, gospici S. in P. — Hvala pevovodju, g. Bartlju, ki nam je pripravil nov užitek. — Naši krepki fantje od "Sokola" so potem nastopili in so nam pokazali, da so na drugi prav doma, telovadili so z največjo sigurnostjo in eleganco. Občinstvo je zadosti ploskalo in večkrat pokazalo, kake simpatije goji do res važnega društva; le škoda, da Sokol večkrat javno ne nastopi, da bi tako obudil veče veselje do telovadbe. Ko je zopet godba končala svoj komad, nastopil je močan mešani zbor in nam je zapel Navedovo "Oblakom" in Lebanonovo "Slovo od domovine", in pel je mešan zbor tako ubrano, tako milo, da nas je kar očaral; ponavljati je moral obe pesni in poslušalem se ni bilo zadosti. — Zdaj so nastopile gospe in gospodinje odbornice ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda. Zborovanje se začne točno ob 4. uri popoldne. Rodoljubi so vabljeni, da se tega posvetovanja udeležijo v velikem številu, kajti tu gre za važno stvar v veršem in narodnem interesu.

Prebivalcem sv. Ivana, Škorklje in Kolonje. V nedeljo 10. t. m., bodo v prostorih gostilne "All' Aurora" pod bošketom zborovanje in posvetovanje, da bi se ustavnila za omenjene okraje posebna podružnica družbe sv. Cirila in Metoda. Zborovanje se začne točno ob 4. uri popoldne. Rodoljubi so vabljeni, da se tega posvetovanja udeležijo v velikem številu, kajti tu gre za važno stvar v veršem in narodnem interesu.

Začasni odbor.
Anglo-avstrijska banka odprla je filialo dne 4. t. m. na trgu ponte rosso št. 3. — Banka je poznata kakor ena najsolidnejših, zato ne treba, da jo p. n. občinstvu še posebno priporočamo.

Tržaške novosti:

Lahontovo. Konstatujemo, da naši "italijanski" listi o obisku Nj. Veličanstva v Istri ali samo nekoliko besedice omenijo, ali pa celo — kakor "Piccolo" — povse molč. — Ko pa je bilo količaj govoriti o kralju Umberto in posebno ko je bil zadnjic v Benetkah, prinašali so meter dolge članke in telegramme, kajti poslali so tja svoje reporterje. — To zopet Luzzato-u in Burgstallerju pod nos.

Nezgoda. Agent Aleksander Zahradnik se je peljal v nedeljo iz Lipice proti Trstu, ko se je naenkrat pooblačilo in jelo bliskati se. Konj se je pred bliskom splašil in prevrnol voz, da je Zahradnik daleč na stran odletel. Pobil se je močno na glavi, vendar pa se je sam podal v bolnico, kjer je moral tudi ostati.

Poskušen sam mor seljaka. Ne samo, da zahteva kuga samomorstva obilnih žrtev v mestih, tudi priprosti ljudje uže ravnajo po izgledu "gospode". — Seljak Anton Santin iz Sv. Antona pri Kopru si je v pondeljek po noči na Vodovodnej cesti iz revolverja ustrelil tri kroglice na razne dele svojega trupla in bežal kričaje proti bolnici. Na bolniškem trgu je onemogel in se krvaveč zgrudil na tlak. Našli so ga stražarji in ga brzo odnesli v bolnico. Nesrečnež se je kmalu zopet zavedel in povedal, da se je mislil uže v nedeljo v Miljah ustreliti, poprej pa še svojo ljubico, deklo Marijo Marsič ubiti. — Nadejati se je pa, da se vendar ozdravi.

Policjsko. Čevljar Anton V. in neki Josip V. sta se stepla pri vinskej kapljici v nekej gostilni na Vrdeli. Stražarji so spravili obo pod ključ, da se pomirita. — Žganjar Josip K. iz Škednja se je sprl z agentom Emiljem Moroni in ga s težko palico močno po glavi udaril. Redarji so ga prijeli na borsnem trgu in ga zaprli. — Prodajalca Ivana C. in kotlarja Andreja Z. so spravili v zapor, ker sta svoji ženi pretepla. — Lepa ljubezen!

Sodniško. Mizar Josip Munick je dobil 6 mesecov ječe radi javnega nasilstva in razdaljenja redarja, koji ga je imel spraviti v zapor. — Vroča kri se mu v hladnej celici vsaj nekoliko ohladil. —

Odprtje hrpeljske železnice. Včeraj točno ob 1/2 10 uri odšel je prvi vlak na novej državnej železnici iz krasno odičenega hrpeljskega kolodvora pri Sv. Andreju. Trgovinskega ministra g. markiza Bacqueheu spremilevalo je mnogo odičnih gospodov in tudi več državnih poslancev. Vlak je bil sestavljen iz 2 salonov, 4 vozov I. razreda in 1 voza za osoblje. — Vodil ga je ravnatelj istrskih

in dalmatinskih državnih železnic Baron Wittmann. — Na postaji Boršt je čakala deputacija, koja se je poklonila ministru se posredovanjem drž. poslanca gosp. Ivana Nabergoja. Minister je deputacijo jako prijazno sprejel. — Kolodvor v Hrpeljah je bil tudi jako ukusno okrašen, na peronu pa je bil pripravljen za odlične goste izbran zajuterk. — Zadržal se je vlak samo pol ure in krenol nazaj proti Trstu do hotela "de la Ville", kjer je g. minister izstopil. — Neizbrojna množica ljudstva je stala ob obali in sè navdušenimi klici pozdravljala vlak. — Slovesnost je bila kratka, ali vendar je napravila dober utis. — Samo obžalujemo, da niso prišle na ostale postaje enake deputacije kakor v Borštu, dasiravno vemo, da so duhovi še nekoliko razburjeni radi toliko imenovanih napisov!

Hrpeljska železnica se je danes izročila javnemu prometu; postaja Draga le za osobni promet i za prtljago, druge postaje pa za vesoljni promet.

V tržaško državno višjo realko se bodo vpisavali učenci 12. t. m. in 14. in 15. septembra od 9. do 1 ure v vodstveni pisarnici. Preskušnje za sprejem bodo 13. t. m. in 14. in 15. septembra. Potrebščine za sprejem so: dovršeno deseto leto, dovolno znanje nemškega jezika, računstva in verskega nauka. Učence imajo pravni privileji rojstveni list, zadnje šolsko in spričalo o stavljenih kozah. Pri sprejemu se ima plačati taksa 2 gld. 10 kr. in 50 kr. za šolske potrebščine.

Prebivalcem sv. Ivana, Škorklje in Kolonje. V nedeljo 10. t. m., bodo v prostorih gostilne "All' Aurora" pod bošketom zborovanje in posvetovanje, da bi se ustavnila za omenjene okraje posebna podružnica družbe sv. Cirila in Metoda. Zborovanje se začne točno ob 4. uri popoldne. Rodoljubi so vabljeni, da se tega posvetovanja udeležijo v velikem številu, kajti tu gre za važno stvar v veršem in narodnem interesu.

Začasni odbor.

Anglo-avstrijska banka odprla je filialo dne 4. t. m. na trgu ponte rosso št. 3. — Banka je poznata kakor ena najsolidnejših, zato ne treba, da jo p. n. občinstvu še posebno priporočamo.

Tržaške novosti:

Lahontovo. Konstatujemo, da naši "italijanski" listi o obisku Nj. Veličanstva v Istri ali samo nekoliko besedice omenijo, ali pa celo — kakor "Piccolo" — povse molč. — Ko pa je bilo količaj govoriti o kralju Umberto in posebno ko je bil zadnjic v Benetkah, prinašali so meter dolge članke in telegramme, kajti poslali so tja svoje reporterje. — To zopet Luzzato-u in Burgstallerju pod nos.

Iz Pomjana nam pišejo: Danas 11^{1/4} ure predpoldne stal je č. g. župnik Ljudevit Vodopivec z svojim nadžupanom Jošipom Gonjač in c. k. poštarjem Petrom Škrjanem v imenu cele glavne županje Pomjanske pred Njih. Veličanstvom presvitlim cesarjem. Omenjeni župnik izrazil je Njih. Veličanstvu presvetlemu cesarja čuti nemahljive zvestobe in sinovske ustanosti do Njih. Veličanstvu ter voščil Njih. Veličanstvu in vsej visokej hiši v slovenskem jeziku, dolgo in srečno vladanje končno še poklonil Njih. Veličanstvu preponižno prošnjo za zidanje nove cerkve v Tomjanu. Njih. Veličanstvo sprejme veselo voščilo, ter obljudi gledé zidanja cerkve pomoč!

Umor v koperskej kaznilnici. V nedeljo se je dogodil grozen čin v koperskej kaznilnici, o kojem nam se javljajo te le podrobnosti. Nek Vasil Vasiljanovič, Dalmatinec, star 50 let, kaznenec v tej ječi, kaznovan je z dosmrtno ječo. Vedel se je kako slabu ter so se ga celo sokaznjenci ogibali. Nekaj dni bil je bolan in premeščen v posebno celjo kaznilnične bolnice. Obiskal ga je v službenem poslu v nedeljo načelnik bolniških postrežnikov Jordan Kovač in ker se je zanašal na svojo avtoritetno, ni imel nobenega orožja seboj. Vasiljanovič jel se je z načelnikom prepričati in ko se je mislil ta mirno iz celje oddaljiti, plane kaznenec besen kakor lev nanj in mu z vso silo zabode ojstro želeso v prsi. Kovač se je zgrudil sé krikom na pomoč na tla in prihiteli so stražarji ravno ko je hotel kaznenec v drugič zbosti. Besnega so takoj zvezali in ga odveli v podzemeljske ječe, ubogo žrtev pa odnesli v bolnico. — Doznało se je tudi, da si je Vasiljevič pripravil bodalo iz želeta, koje je služil za pričvrščenje okna ter je isto zbrusil sé neskončnim trudem in potrepnjem z — odломki stekla! — Malo nadeje, da se Kovač ozdravi, ker mu je želeso seglo 5 centimetrov mej 4. in 5. rebrom v prsi.

Sodniško. Mizar Josip Munick je dobil 6 mesecov ječe radi javnega nasilstva in razdaljenja redarja, koji ga je imel spraviti v zapor. — Vroča kri se mu v hladnej celici vsaj nekoliko ohladil. —

Slavni pošti in pismonošam! Iz bližnje okolice, sv. Ivana, največ pa iz Rojana in od drugod prihajajo nam vedne pritožbe od strani naših narodnikov, da list prekasno v roke dobivajo; čestokrat ga vdobé še le tretji in četrti dan potem, k

je izšel, kar gotovo dosti škode prouzročuje tudi našemu uredništvu, kajti ljudstvo se slednjič naveliča ter izgubi vsako veselje do lista, ki ga prekasno v roke dobiva. Vsega tega so pa menda krivi pismošči, ki pisma in časnike ne prinašajo direktno na dom, ampak jih oddajajo drugim in tretjim osebam, da jih adresatom izročé. Godi se to osobito tamkaj v našej okolici, kjer morajo pismošči v hrib, kar jih v poldanski vročini gotovo ne veseli. Priporočamo tedaj tem pismoščim, ki so vsi Slovenci, da naš list na dom nosi, da ga ljudje čitajo, kajti za to ga tudi izdavamo. Naročnik pa, ki list pošteno plača, hoče, da se ga posluži; naj tedaj tudi gg. pismošči, ki so za to tudi pošteno plačani, svojo dolžnost pošteno izpolne ter ljudstvu ugodé in se ogno vednim pritožbam in godrjanju na pošto in nanje!

Novodobni zdravnik. Še vedno je v okolici in sploh med kmetskim ljudstvom

in ne malo tudi med meščani, mnogo baba jevernikov, ki babjeverstvo povišujejo za pravo, dognano resnico in vedo pa zamejujo. Lansko leto so v trumah hodili v Piškovicu gledat Mater Božjo na občinski pašnik; zdaj pa zdaj slišijo se pa druge neverjetne stvari, ki vzbujajo pozornost lehkovernežev, ki v kopice teklo gledat "nečuvena čuda". Marsikje po Slovenskem nahaja se kaka baba ali po domače "medharca", ki leči in zdravi ljudi preiskuje njih vodó, lase, dlake, suknjo, ki so je bolniki na sebi imeli ter na tej podlagi podaja zdravila, pripravljena iz raznovrstnih trav. Ta zdravila navadno stanejo malo, 20, 30 kr. a pomagajo nič ne, kajti absurdnost je predpisovati podajati zdravila, ako se bolezen ne pozna ter bolni človek niti ne vidi. Ako še celo izvedeni zdravnik se obstavlja napisati zdravila za bolnika, kajti ni videl, ampak mu je bilo le popisano njegovo stanje, — kaj more vedeti še-le nevedna baba, ki v bolezni in zdravljenju niti pojma nema! In vendar neka taka baba in z njo tudi njen mož uganjata neki uže dolgo svojo baranijo nekje v bližnjej Škednji! Truma ljudi neki hiti vsak dan k temu novima čudodelcem s steklenico v žepu, napolnjeno z vodo svojih bolnikov; na podlagi kajti mojstra izpoznavata bolezni ter prodajata razne trave za zdravila — vse to pa delata, kar se ume samo ob sebi, za gotov denar. Kde je pa oblast, ki to dopušča? In kje je vendar ona toliko povdarjana omika meščanov: saj se vozé neki k temu priprostemu zdravniku in zdravničici tudi gosp!

Vsa veda teh čudodelcev bo najbrže vzeta iz kakega "Kräuterbuch" — a iz srednjega veka! Svet vendarle nazaduje! Začasni odbor.

Anglo-avstrijska banka odprla je filialo dne 4. t. m. na trgu ponte rosso št. 3. — Banka je poznata kakor ena najsolidnejših, zato ne treba, da jo p. n. občinstvu še posebno priporočamo.

Tržaške novosti:

Lahontovo. Konstatujemo, da naši "italijanski" listi o obisku Nj. Veličanstva v Istri ali samo nekoliko besedice omenijo, ali pa celo — kakor "Piccolo" — povse molč. — Ko pa je bilo količaj govoriti o kralju Umberto in posebno ko je bil zadnjic v Benetkah, prinašali so meter dolge članke in telegramme, kajti poslali so tja svoje reporterje. — To zopet Luzzato-u in Burgstallerju pod nos.

Nezgoda. Agent Aleksander Zahradnik se je peljal v nedeljo iz Lipice proti Trstu, ko se je naenkrat pooblačilo in jelo bliskati se. Konj se je pred bliskom splašil in prevrnol voz, da je Zahradnik daleč na stran odletel. Pobil se je močno na glavi, vendar pa se je sam podal v bolnico, kjer je moral tudi ostati.

Poskušen sam mor seljaka. Ne samo, da zahteva kuga samomorstva obilnih žrtev v mestih, tudi priprosti ljudje uže ravnajo po izgledu "gospode". — Seljak Anton Santin iz Sv. Antona pri Kopru si je v pondeljek po noči na Vodovodnej cesti iz revolverja ustrelil tri kroglice na razne dele svojega trupla in bežal kričaje proti bolnici. Na bolniškem trgu je onemogel in se krvaveč zgrudil na tlak. Našli so ga stražarji in ga brzo odnesli v bolnico. Nesrečnež se je kmalu zopet zavedel in povedal, da se je mislil uže v nedeljo v Miljah ustreliti, poprej pa še svojo ljubico, deklo Marijo Marsič ubiti. — Nadejati se je pa, da se vendar ozdravi.

Policjsko. Čevljar Anton V. in neki Josip V. sta se stepla pri vinskej kapljici v nekej gostilni na Vrdeli. Stražarji so spravili obo pod ključ, da se pomirita. — Žganjar Josip K. iz Škednja se je sprl z agentom Emiljem Moroni in ga s težko palico močno po glavi udaril. Redarji so ga prijeli na borsnem trgu in ga zaprli. — Prodajalca Ivana C. in kotlarja Andreja Z. so spravili v zapor, ker sta svoji ženi pretepla. — Lepa ljubezen!

Sodniško. Mizar Josip Munick je dobil 6 mesecov ječe radi javnega nasilstva in razdaljenja redarja, koji ga je imel spraviti v zapor. — Vroča kri se mu v hladnej celici vsaj nekoliko ohladil. —

Slavni pošti in pismonošam! Iz bližnje okolice, sv. Ivana, največ pa iz Rojana in od drugod prihajajo nam vedne pritožbe od strani naših narodnikov, da list prekasno v roke dobivajo; čestokrat ga vdobé še le tretji in četrti dan potem, k

je izšel, kar gotovo dosti škode prouzročuje tudi našemu uredništvu, kajti ljudstvo se slednjič naveliča ter izgubi vsako veselje do lista, ki ga prekasno v roke dobiva. Vsega tega so pa menda krivi pismošči, ki pisma in časnike ne prinašajo direktno na dom, ampak jih oddajajo drugim in tretjim osebam, da jih adresatom izročé. Godi se to osobito tamkaj v našej okolici, kjer morajo pismošči v hrib, kar jih v poldanski vročini gotovo ne veseli. Priporočamo tedaj tem pismoščim, ki so vsi Slovenci, da naš list na dom nosi, da ga ljudje čitajo, kajti za to ga tudi izdavamo. Naročnik pa, ki list pošteno plača, hoče, da se ga posluži; naj tedaj tudi gg. pismošči, ki so za to tudi pošteno plačani, svojo dolžnost pošteno izpolne ter ljudstvu ugodé in se ogno vednim pritožbam in godrjanju na pošto in nanje!

O tržnej uši in drugih boleznih trte pisarilo in gorivo se je uže toliko in vendar so si razna menenja tako nasprotovala, da nas ta vojna spominja nehotno na "bacile" — blaženega spomina. To so stvari, koje vselej prestrašijo nestrokovnjake, učenjakom in nazovi-ucenjakom pa dajo najlepšo priložnost si bistiti svoj um, preiskovati, ter izjavljati strašansko učene razprave in pridobiti si večno slavo.

Mi seveda ne moremo odločiti, koje izmej sto in sto "nepogrešljivih" sredstev res kaj pomaga, ampak opozarjamо načeljeno razni vinogradniki s tako priljubljeno uporabo živega apna in žvepla ter priporočamo knjigo prof. Hugues-a v Početju, kojo je napisal o tej zadevi pod naslovom: "Prove comparative di rimedi contro la peronospora viticola". Da je gosp. profesor Hugues strokovnjak v pravem pomenu besede, temu ne bodo nobeden mogel ugovarjati; zraven pa ima on tako široko polje za poskuse, koje je tudi zelo vredno opravljaj. On je prišel do prečanja, da je bakrov v trtnej uši zatrén na sredstvo, koje trtne uši zatrén na sredstvo, ne da bi skodovalo rastlinam.

Menenje tega učenjaka javljamo slovenskemu občinstvu radi tega, ker tudi nam dober uspeh naših domačih vinogradnikov na srcu leži.

Nenavaden dokaz materne ljubezni. 30. pret. mes. je hlapcu g. Naberg

